СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLV. Ч. 284. Джерзі Ситі, Н. Дж., вівторок, 7-го грудня 1937. — No. 284. Jersey City, N. J., Tuesday, December 7, 1937. VOL. XLV.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

НЕВТРАЛЬНІСТЬ АМЕРИКИ НА ВИПАДОК ВІЙНИ

ВАШИНТОН. — У конґресі ще далі застановляються над питанням невтральности Америки на випадок війни між іншими державами. Бо хоч конґрес ухвалив закон, на основі якого Америка має заняти строгу невтральність на випадок війни двох інших держав, то поняття „строгої невтральности" потягає за собою ріжні політичні й економічні наслідки, які приносять шкоду Америці. Щоб заховати цю невтральність, Америка не може продавати ні одній ні другій стороні своїх продуктів, і то не тільки таких, як амуніция, але також харчів, які у війні мають таке саме, а нераз і більше значіння від куль. Ґрупа сенаторів кілька разів ставила президентові питання, чому він не застосував цього закону невтральности до Китаю і Японії. Відповідь була така, що між тими двома державами не було формального виповідження війни. Супроти того тепер у конґресі застановляються, чи той закон про невтральність взагалі має якенебудь практичне примінення.

ЛИНДБЕРҐИ ВЕРНУЛИСЯ ДО АМЕРИКИ.

НЮ ЙОРК. — Відомий американський летун Карло Линдберґ зо своєю жінкою та двома дітьми тихо вернувся назад до Злучених Держав Америки, щоб тут провести Різдвяні Свята. Два роки тому вони виїхали серед драматичних відносин до Европи, щоб охоронити свою дитину перед ґенґстерами. Ходили чутки, що вони вже ніколи не вернуться до Америки і що приймуть англійське громадянство. Та видно туга за рідним краєм таки їх притягнула до рідних берегів.

СПОДІВАЮТЬСЯ ПРИСПІШЕННЯ УХВАЛИ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПРО ЗАРОБІТНУ ЗАПЛАТУ.

ВАШИНҐТОН. — У звязку з поворотом президента з вакацій до Вашинґтону сподіваються приспішення нарад і евентуальної ухвали закону про заробітну заплату і години праці. Президент А.Ф.П., Ґрін, прислав проєкт цього закону. На основі нього найнижчою заробітною заплатою мало би бути 40 ц. на годину, а найдовший тиждень праці 40 годин. У надзвичайних винятках праці мали би платити півтора разу. Кожне переступлення цього малиб карати гривною $100.

ЦІКАВА СТАТИСТИКА.

НЮ ГЕЙВЕН. — Єйлський університет опублікував книжку, що зветься „Студія правної адміністрації в Конетикот", у якій говориться, що в останніх роках у цьому стейті поширилася язва процесів за автомобільні ушкодження, які мають всякі познаки рекетірства. В останніх роках також значно збільшилося число розводів, у яких подаються за розводи два рази стільки жінок ніж чоловіків. Найбільше число розводів припадає на четвертий і пятий рік подружжя.

КАЖЕ, ЩО ПІХОТА У ВІЙНІ ТАКИ НАЙГОЛОВНІША.

ВАШИНҐТОН. — Ген. Крейґ, шеф американського військового штабу, у свому річному звіті сказав, що на основі війни в Еспанії і Китаю можна твердити, що хоч літаки і панцирі це дуже помічна зброя, то рішальним чинником у війні далі лишається піхота.

РЕПУБЛИКАНЕЦЬ КРИТИКУЄ РЕПУБЛИКАНСЬКУ ПАРТІЮ.

МОНТПЕЛІЄР (Вермонт). — Ґубернатор стейту Вермонт, Ейкен, опублікував отвертий лист до національного комітету Републиканської Партії, в якому сказав, що ця партія фактично знаходиться в стані цілковитого розкладу. Він також сказав, що існування цеї партії є далі потрібне, але щоб вона могла існувати, то мусить очиститися з реакційного елементу і накреслити виразну програму. Він навіть пробував сам накреслити цю програму, яка вийшла дуже подібна до програми нового розділу. Ейкен сказав, що програма „нового розділу" добра, тільки її треба виконувати іншими методами, ніж це роблять демократи. Отож завданням Републиканської Партії є знайти нові методи в суспільних змаганнях, а не нові змагання.

ҐУБЕРНАТОР ЛІМЕН КАЖЕ, ЩО ТРЕБА ЗАХОВУВАТИ ЖИДІВСЬКІ ТРАДИЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський ґубернатор виголосив на бенкеті жидівського товариства Чанука промову, в якій накликав жидів до захования жидівських традицій. Він говорив, що жиди можуть задержати в світі свою національну гідність якраз шляхом придержування тих традицій, що коріняться глибоко в історії жидівського народу. Він говорив: „Усі народи світу будуть благословенні, коли духові ідеали і моральні цінності, що їх втілює правда, пророки і жидівська традиція, будуть вдуховлювати й вести кожну гадку в кожному вчинку жида".

СВІТ В ОБРАЗКАХ

СОЮЗ РОБІТНИЧИХ ЮНІЙ ВІДКРИВАЄ ШКОЛУ.

Юнія „Юнайтид Федерел Воркерс оф Америка", що звязана з Комітетом Промислової Орґанізації, відкрила у Вашинґтоні курси преріжних предметів, „від народньої господарки до танцю". На образку учениці, що записуються до школи. Школа приміщена під землею в одному з канцелярійних будинків недалеко від Білого Дому.

КРІВАВИЙ ВЛОМ ДО КООПЕРАТИВИ.

В Лопушанах, пов. Зборів, громадський вартівник Нисак побачив підчас нічного обходу кількох людей, що вибивали діру в мурі кооперативи. Коли вартівник хотів їм перешкодити, вломники кинулися на нього, звалили на землю, а один штовхнув його ножем у живіт. На крик раненого збіглися селяни, але тимчасом вломники втекли серед темряви. Тяжко раненого Нисака відвезли до зборівського шпиталю.

ЗАМАНЮВАЛА МАЛОЛІТНІХ.

Тому кілька тижнів повідомлено львівську поліцію, що пропав 16-літній гімназист. Тепер виявилося, що він є в мешканні 39-літньої розведеної жінки інжиніра на Замарстинівській кольонії. Поліція ствердила, що ця жінка заманювала до себе й інших малолітніх хлопців для неморальних цілей. Поліція сконфіскувала у вдови 17 власних порнографічних фотографій. До городського суду внаїнув акт обвинувачення проти розведеної.

ПЯНІ ГУСИ.

Недавно на передмісті Риги побачили прохожі стадо пяних гусей, що заточувалися на всі боки. Видовище було тим прикріше, що гуси не мали піря. Виявилося, що господиня дала гусям їсти рештки осаду фабрикованого вдома вина. Ароматичний запах притягнув гусей, що за пів години лежали в курнику мов неживі. Зажурена господиня оскубала їх, щоби зменшити свою страту. Якеж було здивування, коли на другий день побачили на подвірю оскубані гуси, які заточувалися на всі боки. Господиня мусіла зарізати пяні гуси.

ПОЛЬСЬКІ КОЛЬОНІСТИ ІДУТЬ НА ВОЛИНЬ.

Дня 21. жовтня ц. р. переїхали на фірах шосою через Люблин кольоністи з радомського повіту, ідучи в ковельський повіт. Везли на фірах усякі річи, а навіть голуби в клітках.

ХОВАНКА СТАЛІНА.

Як повідомляє „Дейлі Мейл", совєтський диктатор Сталін живе у жахливому страху за своє життя. Він велів побудувати собі у Кремлі триповерховий дім, що визначається штудерною конструкцією. Приватний кабінет Сталіна цілий із сталі і вбудований у велику вінду, яка піднosить його довільно на денне світло вгору або спускає в підземелля. Сталінові досить натиснути при бюрку ґудзик, щоб разом з цілою кімнатою знайтися в бажаному місці. На випадок бомбового атентату з повітря кімната кровожадного диктатора спускається швидко з 10-метрової висоти до глибокої пивниці, де він чується найбезпечнішим. В останніх часах Сталін їздить так щораз частіше. Так не потерпав за своє життя ще ні один сатрап, якого знає історія.

СКРИПКА-ЛІЛІПУТ.

На виставі музичних інструментів, якої відкриття відбулося при кінці жовтня у Відні, була виставлена найменша на світі скрипочка. Її зробив молодий мистець-майстер Антін Острищек. Її довжина дає всього неповних три цалі. Не зважаючи на її мініятурні розміри, скрипочка зроблена зовсім так, як правдива, значить, можна було б на ній грати, якщо з найшлись би такі малі ручки, що могли би тримати смичок і перебирати струни. Острищек працював над тою скрипочкою повних два роки.

ПОВНЕ УЗАЛЕЖНЕННЯ ВІД ДЕРЖАВИ.

Большевицький уряд у Москві видав декрет про ліквідацію мешканевих і мешканево-будівельних кооператив у СССР. Усі мешкальні доми перейшли в руки міських рад і комуністичної партії. Декрет узалежнює мешканців міст безпосередньо від держави, що буде диктувати мешканцям не лише умовини найму, але взагалі приділ помешкання. Згідно з декретом договір найму можна буде заключити найвище на 5 років. Якщо льокатор залягатиме з комірним за 3 місяці, його викинуть на вулицю. Уряд застеріг собі теж право піднаймати помешкання субльокаторам. Ліквідацію мешканевих кооператив большевики пояснюють їх засміченням „ворогами народу", „троцкістами" і диверсантами.

ЛОВЛЯТЬ ДІТЕЙ У РУМУНІЇ.

Як повідомляє черновецька преса, в цілій Румунії буше від якогось часу банда, що ловить діти. Впродовж одного тільки дня схопили в місті Клюж 14-літню дівчину, в Букарешті трьох хлопців: 11, 14 і 15-літнього. Бандити домагаються. великого окупу.

ШТУЧНІ ЗУБИ.

Ляферіе, відомий французький актор минулого століття дуже часто грав у старшому віці геройські ролі, хоч мав більше чужих зубів, як своїх. Із привички виймав завжди по виставі зуби і ховав до задньої кишені штанів.

Одного вечора прийшов він до ресторану, в якому був постійним гостем. Сів він при столику, але відразу схопився як опарений. Коли приятелі запитали, що йому сталося, відповів актор спокійно: „Я мало що не вкусив себе в ногу!"

НЕ ДАЄ ЇМ ДИХАТИ — УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

КИЇВ. — У київських „Вістях" з 4. листопаду б. р. читаємо в статті „Як жив і живе український народ" між іншим таке: „Запеклі вороги народу — шумські, любченки, хвилі та інші недобитки українських буржуазних націоналістичних партій боротьбістів і укапістів, зблокувалися в своїй контрреволюційній діяльності з троцькістсько-бухаринськими бандитами. Вступивши до лав КОбУ, маскуючись, вони продовжували свою контрреволюційну боротьбу проти комуністичної партії й радянської влади". Стаття кінчиться славословлям, зверненим у сторону „геніяльного Сталіна", при якого помочі український народ „вщент розгромить контрреволюційних націоналістичних недобитків".

НОВИЙ ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ НАЦІОНАЛІСТІВ.

ЛЬВІВ. — З початком 1938 р. відбудеться перед польським судом у Тернополі карна розправа проти 23 українців і українок, обвинувачених за приналежність до Орґанізації Українських Націоналістів. Обвинувачені сидять тепер у тюрмі.

УКРАЇНІКА ПО ФРАНЦУЗЬКИ.

ПАРИЖ. — „Українське Слово" подає, що в французькому органі „Бюлетин історичних наук східньої Европи" появився нарис професора Мирона Кордуби про історичну літературу совєтської України.

„Слово о полку Ігореві" по французьки.

Той самий часопис подає далі, що французький письменник М. Кільмен оголосив у „Де Монд Сляв" переспів „Слово о полку Ігореві". До переспіву додано історично-мовознавчий коментар.

„Микола Шугай" по французьки.

Появився переклад французькою мовою повісти Івана Ольбрахта „Микола Шугай", якої сюжет узятий з життя українського народу на Закарпатті.

ЩО ОСЯГНУВ ДЕЛЬБОС У ПОЛЬЩІ?

ВАРШАВА. — Французького міністра справ заграничних, Дельбоса, приймали в столиці Польщі дуже гостинно. Він теж уже відбув довші конференції з польським диктатором Ридзом Сміглим і президентом Мосціцким. З того, що подають про це ґазети, видно, що розмова оберталася головно біля того, щоби перетягнути Польщу на „демократичну" сторону і відтягнути її від диктатури, і фашизму. Отже погодилися, що в Польщі властиво нема фашизму, а є тільки диктатура „ліберальнодемократична".

Рятуватимуть жидів.

Можливо, що по тій конференції ослабне також і протижидівський польський рух. Франція обіцяла дати Польщі додаткову позичку, щоб тим допомогти виселити більшу скількість жидів з Польщі. Польський уряд хотів би вислати 120,000 жидів на острів Мадаґаскар у цілях кольонізаційних. Франція цей плян попирає.

ВИЗИВАЄ НАЦІСТІВ.

БЕРЛІН. — Ґраф Конрад фон Прейзінґ, католицький єпископ Берліну, виступив з пастирським листом проти переслідувань християн у Німеччині. Єпископ навів багато прикладів, якими доказував, що міністер для справ церкви, Ганс Керль, говорить неправду, коли каже, що нацистівський режим не переслідує християнства. Єпископ покликувався на конфіскати католицьких публікацій і арешти священиків та черців і обвинувачення черців у неморальності.

„МІКІ МАВЗ" НАРОБИЛА КЛОПОТУ.

ВІДЕНЬ. — У Юґославії нова сензація. Заборонено виставляти і передавати зміст з історії, яку передає „Мікі Мавз" про молоденького королевича, якого заступає на троні його стрийко, що підготовляє бунт, щоб королевича взагалі не допустити до престола, а самому засісти на троні. А, як відомо, Юґославією править реґент князь Павло, бо наслідник престола Петро ще малолітній. Тепер виганяють кореспондентів англійських і американських часописів, що звернув увагу на обставини в історії „Мікі Мавз" і Юґославії.

ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ І ДАЛІ РОЗСТРІЛЮЮТЬ.

МОСКВА. — На цей день припали 144 нові розстріли. Між новими арештованими знаходиться Титяна Софіяно, секретарка московського бюра Американсько-російської Торговельної Палати. Ту посаду займала вона від 1929. р. Є добре відомa тим американським бизнесменам, що вели торговлю з Совєтами. Не знати, що їй закидають. Але відомо, що вже тому рік арештовано її чоловіка і засуджено на вигнання на Сибір.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЩЕ ОДНА БРЕХНЯ ПРИШПИЛЕНА

Коли большевицький дипльомат в Атенах, Олександер Бармін, діставши з Москви відкликання й приказ вертатись до Росії, замісць вертатися, лишився за границею та вислав до Ліґи Прав Людини лист з протестом проти большевицького уряду та подав цей лист до публичного відома, то на перший погляд ока це виглядає на просту новинку. Такі річи трапляються урядам дуже рідко, а большевицьким і фашистівським урядам, що признають спеціяльну загострену дисципліну членів, повинніб траплятися ще рідше. Одначе тут маємо до діла з чимось далеко більшим, ніж з простою собі новинкою, на яку вістка виглядає на перший погляд ока.

Справа в тому, що скільки разів у минувшині большевицька диктатура поставила на суд якогось визначного большевицького діяча та засудила його на смерть, стільки разів большевицькі аґенти кричали по всьому світі про зраду засуджених, про справедливість суду та чуйність уряду. Які дивачні не булиб закиди, що їх роблено обвинуваченим, які просто неймовірні злочини проти свого уряду вони мали були поповнити, все большевицькі аґенти доказували, що обвинувачені певно були винуваті, коли суд признав їх такими. Часто обвинувачені говорили на себе публично річи, яких ніде в світі не говорилаб нормальна людина, але аґенти вживали цих власне неймовірних самопризнань не як доказу махінацій катів, але як доказу вини жертв.

Тому для інтересів пізнання правди про большевицький уряд добре сталося, що один большевицький дипльомат, діставши відкликання до Росії, відмовився вертатись, а замісць цього виступив перед світом із заявою, яка кидає ясне світло на тактику большевицької диктатури. З його листа виходить, що відкликання рівняється певній смерті; раз його уряд підозрів за якийсь злочин, йому не лишається ніякого способу боронитися. Закид рівняється засудові. Підозрілий чоловік знаходиться в руках тайних аґентів. З ним зроблять усе, чого аґентам треба. Вони можуть зробити людині найнебезпечніші, найбільш роздуті, основно фальшиві закиди, а обвинувачений не могтиме ніяк перед ними боронитися.

З виступом Барміна паде ще одна заслона, якою большевицька пропаґанда пробувала закрити огидну тактику большевицької диктатури супроти немилих собі людей з большевицького таки табору. Мимоходом Бармін кидає світло й на долю небольшевиків під большевицькою владою: бо коли такі річи видівають з партійними товаришами, то які лячні річи видівають з людьми, що до їхньої партії не належать, що, з погляду всяких фанатиків, навіть до людей не належать!

СТАРЕ І НОВЕ В ПОЛЬСЬКІЙ ПОЛІТИЦІ СУПРОТИ УКРАЇНЦІВ

Рівночасно з вісткою про договір між Німеччиною і Польщею в справі переслідування в себе польської, зглядно німецької меншини, появилася в польській пресі **деклярація „Ради секретаріяту порозуміння польських суспільних орґанізацій".** Цей секретаріят обіймає щось більше як 30 польських орґанізацій і товариств, „зєднаних у ціли забезпечення **переваги у східній Галичині** (в ориґіналі: „Малопольсце''. — Ю. Г.) польської сили цивілізаційної, господарської і політичної''.

Алеж якаж нужденна є та „декляраціяˮ в порівнянні зо щирими, ясними і широкими заявами німецького і польського уряду в справі меншин! Панове з того славного секретаріяту щось хотілиб великого зробити і висказати, але плутаються через старі гріхи і промахи, котрі обліпили їм ноги й руки і не позволяють їм на щось мужеське, ясне, нове рішитися.

Згадана орґанізація називає себе від початкових букв „СППОС'', а Рада тої орґанізації „звертається з горячим покликом до цілої польської суспільности, до **центральних і західніх воєвідств** передовсім про моральне поперття роботи і боротьби'', котрі ті панове тут (на „кресах'') ведуть.

„Бо одиноким певним, навіть серед найтяжчих обставин, утреваленням границь Річи посполитої є перевага на „кресових" землях сили місцевої польської суспільности над змаганнями народностей, ворожих або байдужих до польської Держави''.

„Таким моральним попертям буде передовсім признання всією патріотичною суспільністю і урядом тої засади, що направду корисне упорядкування відносин польсько-**руських** (!) і польсько-**українських** (!) може бути тревало переведене тільки місцевою польською суспільністю в її безпосередніх зносинах з руськими чи українськими ґрупами людности''.

А дальше каже та „декляраціяˮ таке:

„Ми не є тут напливовою людністю, але відвічними, і то навіть вчаснішими (?) від **Русинів і українців** мешканцями цеї землі, що й ціла майже (добре, що лиш майже! — Ю. Г.) цивілізація Східної Малопольщі, є справою польської праці і думки. (Отже і панщина, буки, латинізація і польонізація. — Ю. Г.).

„Отже Рада СППОС, прямуючи до утревалення польської експанзії культурної і національної у Східній Малопольщі (східній **Галичині** — Ю. Г.), **не** вважає за **бажане** ані **примусового винародовлювання** людности чи то руської чи то української, ані навіть **тамування** адміністраційними утисками народньо-культурної праці непольської людности''.

А далі каже:

„Згуртована коло СППОС польська суспільність хоче запевнити **тревалу перевагу** польської культури і цивілізації у Східній Малопольщі своєю позитивною і культурною роботою, а **не через утиск** інших народностей.

„Попри народньо-культурне суперництво повинна бути можлива і згідна у багатьох справах **співпраця** для господарського і морально-суспільного поступу всієї людности Сх. Малопольщі.

Одначе доконечною умовиною такого порозуміння є виразне і щире рішення руської й української суспільности щодо удержання своїх національних змагань у границях державної **льояльности,** що не допускає до якоїнебудь пропаґанди, виміреної проти цілости території Республики, а тимбільше до хочби тільки пасивного толерування українською (а руська де ділася? — Ю. Г.) суспільністю терористичної орґанізації, що виходить із самої суспільности''.

Як бачимо, то цікава собі та „декляраціяˮ! Та „рада" чи і „секретаріят" СППОС хоче спільного ділання, чи там **співпраці** з нашим народом, а рівночасно кидає йому в лице зневагу, ділячи його на **„русинів" і українців"!** Де ті панове бачили такий поділ? Один народ відріжняється від іншого народу **мовою;** один народ говорить одною мовою, а інший — другою.

Чиж панове з того „Секретаряту порозумевавчеґо'' завважали й справді у східній Галичині **дві ріжні** (непольські і не жидівські) національні мови? **Діялекти,** як зрештою в кожній нації, прим. у німців, італійців, французів, а то й у поляків, і в нас є усякі. Є в українців діялект (говір) лемківський, гуцульський, покутський і т. ін., але всі вони є тільки підвідділами тої самої, української мови. Але де ті панове з „секретаряту порозумевавчеґо'' бачили в Галичині два окремі народи: **„русіньскийˮ** і **український"?**

Таке дурне, штубацьке мелення язиком доказує тільки, що вони є **темні,** мов табака в табакирці, і що **горстку кацапів** вони хотять уважати за окремий **„рускі наруд".** Але навіть селяни (де ще є) **кацапи** говорять тільки по **українськи,** а іншої мови не знають. А якщо їх команданти намагаються говорити по московськи, то і цеї мови вони не вміють, бо навіть такого славного передвоєнного кацапа, яким був **д-р Дудкевич,** коли він заїхав у корінну Московію, то москалі зараз розпізнали і кричали за ним **„ето хахол!"**

Досить, що панове з „порозумевавчеґо секретаряту'', показались у тих справах повними **туманами,** і то таки **злобними туманами,** бо вони той розділ на русинів і українців мабуть свідомо роблять!

Однакож у тій їх відозві бачимо також щось і **справді нове,** що досі просто з польських уст не виходило: вони заявляються **проти примусового винародовлювання** нашої людности **проти** здержування (тамовання) **адміністраційними репресіями** народньо - культурної роботи непольської людности. Це справді щось дуже **нове.** Та і тут годі вірити, щоб це було сказане по щирости, дійсно серіозно.

Смішне є теж те постійне накликування українців до **льояльности.** А чи поляки вічно заприсягають якусь льояльність? Виконують закони, платять податки, йдуть у рекрути — і на тім обмежується в кожній державі „льояльність". А якісь **„свядецтва льояльносці"** це чисто московська інституція, котру тепер перенесли поляки з бувшої російської Конґресівки на цілу Польщу, як і всілякі інші московські недоречности, як ось „збірні громади", „коморніки" і таке інше.

Майже рівночасно з оголошенням тої славної „декляраціїˮ відбувся у Львові надзвичайний зїзд „Звйонзку леґіоністів" і „Звйонзку пеовяків", то є давньої тайної польської військової орґанізації.

На тім зїзді покликався референт, майор **Домонь,** також на згадану „декляраціюˮ СПООС та зажадав від українців **абсолютної льояльности.** Але рівночасно зажадав **землі у східній Галичині тільки для польських кольоністів,** зорґанізованих у суцільних громадах. Заразом говорив іще дурниці про **чужі аґентури між українцями!** Чи той чоловік з місяця впав, чи його підвіяло?! Таж чужі (большевицькі) аґентури власне ростуть у силу через забирання нашому селянинові зпід носа ґрунту, скропленого кровю його дідів, битих за панщини на тих ґрунтах буками! От такий розум провідних польських діячів!

Ю. Горовенко.

ХТО Є БОНДАРЕНКО?

Бондаренко, арештований ледви місяць по призначенні на посаду голови уряду совєтської України, є рафінованим витвором большевицької революції. Ніхто не знає, звідки він фактично походить, бо він почав свою карієру в якості „безпризорного", дитини без родини і без даху, яких сотки тисяч ходили по Україні внаслідок захоплення влади большевиками. Заняття більшости цих нещасних жертв большевизму були злодійство та розпуста і їх шкідливість доходила до того ступня, що коли большевики були безсилі доправатити їх до якогось ладу, вивозили їх цілими партіями в море і топили далеко від берега. Бондаренко перебув долю беззахисних дітей у віці 12—18 років, а потім догадався вступити до Комсомолу. Щодо походження, то його становище як безбатченка було блискуче, але проте брак освіти заваджав йому робити карієру і він був довший час на нижчих посадах. Щойно в 1930 р., себто по 8 роках упертої праці, осягає він становище голови пропаґандного відділу в Лисаветі (теперішній Кіров), маленькому провінційному місті, що не дає йому ніяких надій на карієру. Але приходить 1934 рік і Сталін зачинає своє „чищення". Один за одним висилають визначніших українських комуністів на Сибір, або просто ліквідують у льохах Чрезвичайки. Розуміючи, що з його чисто українським назвищем та походженням в Україні не втримається, Бондаренко подає прохання про перенесення його на Кавказ, де обнимає становище шефа пропаґанди в Баку. Його діяльність полягає на Кавказі головно у викритті ріжних „змов" проти Сталіна, і через нього багато кавказьких комуністів арештовано, а то й зліквідовано. Тому, що Сталін пильно приглядається до всіх кавказьких справ, він не міг поминути без уваги „продуктивну" діяльність Бондаренка, і цим пояснюється несподіване призначення молодого пропаґандиста-чекіста на найвище становище в Україні. Що було причиною його ще більш несподіваного упадку, про те нема ще ніяких відомостей, та мабуть і не буде. Але самий факт стверджує яскраво верзію про божевілля Сталіна, яка що дня набуває все більше правдоподібности. Бондаренко був справді ідеальним слугою Москви, і ліпшого Сталін не міг знайти, а проте він знищив його в такий брутальний спосіб, що розголос про це пійшов по цілій Европі. Хто прийде на його місце, ще невідомо; очевидно, одна з чергових маріонеток. — (Офінор).

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У статті під заголовком **„Чи треба мати гроші, щоб обезпечитися в У. Н. Союзі?"** в ч. 283, у 16-тій стрічці першого стовпця написано: **92 центи, або $29, або $220?** Очевидно, має бути: **92 центи, або $1.29, або $2.20?**

МУЗИКА І ЧОРТ

(Прикарпатська казка).

Жили в Верховині два бідні брати, гуцули, Іван і Василь. Заробляли на прожиток музикою. Один грав на скрипці, другий бив у бубон. Накинуть на плечі старенькі кожушини, покурюють люлечки тай ходять із весілля на весілля, з ярмарку на ярмарок, від пана до пана та вигравають скочну коломийку або вогнистий чардаш (верховинці кажуть, що чардаш це їх танець, а перейняли його від них мядяри підчас куруцької війни). Всі коршмарі, від Ясіня до Ужока, знали тих музик. Бувало в осінню скучну пору збереться у коршмі нарід. Сидять мужики, курять люльки, пють вино, коли є гроші. Нараз зявляться музики: вийме зпід кожушини Іван свою скрипку, вдарить Василь у бубон і лекше стане жити людям на світі.

Раз під вечір сиділи брати у коршмі. За столом сиділи вусаті господарі, покурювали та спльовували на долівку: Ніхто вже не казав дати сливовиці. Все пропили.

Нараз за вікном почувся гуркіт коліс. Хто приїхав у таку пору? На дворі лив дощ наче з ведра, час від часу пробігали блискавки. Поглянули у віконце: якийсь пан приїхав. З усього видно, що пан. Форкали чорні коні, на козлі вусатий гайдук у нашиванім взорами одязі. Не вспіли пчихнути, як у коршму ввійшов сам пан —бундючний, товстий, в плащі з дорогого німецького сукна.

—Добрий вечір,— сказав пан і сів за стіл.

—Добрий вечір, пане, ввічливило зняли шапки гуцули та стали ждати, що буде далі.

Коршмар заметушився:

—Що прикажуть ясновельможний пан? Чи може потрібний нічліг? Вівса коням? Або може чогось випити з дороги?

—Випити,—сказав пан, а господарі счудувались, як легенько випив він велику склянку сливовиці. Іван аж ахнув із дива. Такого пана ніхто не бачив у тутешніх сторонах, а звідкіля він, ніхто не важився спитати.

Пан глянув по присутніх і сказав:

—Я довідався, що тут живуть музики. Як би мені побачити їх?

Іван і Василь зняли шапки та вклонилися панові.

—Та це ми. Іване, заграй панові на скрипці.

Іван повів смичком по струнах. Василь ударив у бубон, гуцули стали притупувати під столом постолами. Гарно грали Іван і Василь!

—Добре! — сказав пан — Маю для вас роботу. Я їду до рахівського ґрафа на весілля. Хочете грати на ґрафському весіллі?

Музики переглянулися. Що за диво? Бо не чули про ніякого ґрафа в окрузі, нічого не чули про якесь весілля. Та пани краще знають. Коли їхати, то їхати. Чомуж би не заробити грошей, коли трапляється нагода.

Поїхали. На дорозі хоч око виколи. Ніч, дощ, наче з відра, вітер виє, блискавки освічують ясінські гори. Та, видно, гайдук добре знав дорогу. Коні гнали, наче вихор. Тільки колеса туркотіли на скрутах. Вже минули Ясіня, вже промайнули попри чорні хижини чабанів. Видно було, що коні завернули в гори. Якіж там палати? А спитатися, якось не випадало. Тимчасом дощ лив і лив. Приємно їхати під шум дощу в панському критому повозі. Заколисує, наче колиска. Пан мовчить. Задрімали брати.

—Гей, музики — почули вони — приїхали!

Протерли брати очі, бачать, не обманув пан. Справді стояла перед ними панська палата. Вікна горіли тисячами вогнів. Всеньке подвіря було повне панських повозів. Доречі й дощ перестав. Пішли до палати.

—Рухайтеся! — підганяв їх товстий пан — панночки начекались, танцювати хочуть.

А панночка хмурить брови, обцасом стукає.

—Але скоренько!

Ніколи не приходилось Іванові й Василеві грати на такім весіллі. Кімнати були залиті світлом павуків (лямп), наче у кошицькій церкві. Народу було в тих кімнатах, як на ярмарку в Мукачеві. Столи вгиналися під стравами, під заморськими овочами, під величезними рибами, колачами, медівниками. Токай плив рікою. Пунш синів пахучим полумям у золотих збанах. А панночки! Не бачили музики таких тонесеньких, маніжних панночок, одітих у пух, із перловими намистами і маленькими ніжками в атласових пантофельках.

Товстий пан сплеснув у долоні:

—Музика! Музика!

Вдарив Іван смичком по струнах. Сам здивувався, як вогнистий виходив йому чардаш. Пани забрязкотіли острогами, підкрутили чорні вуси. Завертілись пари, задзвеніли срібні підкови, всміхнулись красуні, показували перлові зуби. Ох, як зручно крутився чорновусий рітмайстер у блюзі, нашиваній золотими шнурами. Як любо дзвеніли його золоті остроги! Як стидливо опускала вічі під його палким поглядом білолиця панночка з ніжним, наче ранішня зоря, л и ц е м. Задурманений танком, вином, жіночою красою, а над усе дивною музикою — грав і грав, аж піт стікав йому по лиці. Василь без упину бив у бубон.

Та ось запримітив Василь дивні речі. Пани і пані, одно за одним відходили в далекий кут, де стояла на столі срібна чаша з водою та промивали собі очі. Замочать палець і далі танцювати чардаш. Аж долівка тріщить!

Що за диво! Як усякий гуцул був цікавий Василь. Вигледів відповідну хвилину, коли брат пив піднесену паном склянку сливовиці, протиснувся до кута, замочив палець і промив ліве око. Правого не вспів промити. Якийсь пан відштовхнув його від стола і підозріло глянув на сміливого гуцула.

Чомусь то страшно стало Василеві. Та начеб то все було в порядку. Знову він став бити в бубон, знову застукотіли пани обцасами. Аж ось Василь примкнув праве око. Примкнув і мало з лавки не звалився. Глянув Василь на пир лівим оком і дух йому заперло. Дивна це була ця вода у срібній чаші. Нараз бачить Василь, що не у ґрафській палаті він грає з братом, а під деревляним мостом, де зупиняються при березі гнилі пні і всяка здохлятина. Не кароокі панночки танцювали в атласових пантофельках, а старі відьми, вишкіривши жовті зуби зо страшного рота, скакали під мостом. Не пани у мадярських блюзах підкручували чорні вуси та побренькували острогами, а зїжені, наче бездомні коти, чорти з рогами і синіми довгими язиками підскакували, такі логані, що хотілось плюнути. А про страви і сказати непріємно.

—Іване... — сказав він тихо братові і замовк.

Всеодно не повірив би брат, сказав би, що це йому привиджується від вина. Стерпів Василь і на силу вдарив у бубон.

Та тут почулося кукурікання півня, що заповідало північ. Заметушились пани і панночки, стали виходити з салі, махали віяльцями, скалили зуби, сміялись на ті слова, що їм шептали кавалірн. Чути було, як затарахкотіли на дворі колеса, заляскали батоги гайдуків, заформали баскі коні. Товстий пан, що привіз музик на весілля, кинув їм мішочок і червінці посипались, покотились по долівці.

—Це вам за роботу! Добре грали!

Кинувся до дукатів Іван:

—Брате милий, тепер ми заживемо!

Василь прикрив праве око і бачить: не дукати сиплються з мішка, а овечі бібки, яких не мало на ясінських полонинах.

— Не бери тих дукатів, брате, це чортівська штука — прошептав він і витягнув брата надвір. Тут і Іван побачив, що не в палаті вони, а під смердячим мостом, по дорозі в Рахів, недалеко від Янкелевої коршми.

Тихо стояли під зорями нічні гори. Було холод-

ДРУГИЙ ЗЇЗД ОРГАНІЗАЦІЇ ОБОРОНИ ЛЕМКІВЩИНИ ЗАХІДНЬОЇ УКРАЇНИ

(Винятки з протоколу).

Другий Зїзд Орґанізації Оборони Лемківщини, Зах. України, відбувся в днях 13-го й 14-го листопаду 1937 року в Українськім Народнім Домі в Ню Йорку. Участь у ньому взяли 24 делеґати та урядники О. О. Л., як також представники українських національних орґанізацій.

На зїзд наспіли численні привіти від орґанізацій та від поодиноких громадян, з яких важніші були: Союз Українок Америки, Українська Народна Поміч, Народне Слово, ОДВУ, Українська Стрілецька Громада в Злучених Державах, Товариство „Просвіта" в Монтевідео (Уруґвай), 9. Гурток Української Стрілецької Громади в Нюарку, Комітет О. О. Л. в Шікаґо, Відділ О. О. Л. в Маганой Ситі, Відділ О. О. Л. в Сиракюз, Відділ О. О. Л. в Когоз, о. сов. В. Лотович, Осип Дзямба з Когоз, Петро Смереканич з Берліна, О. Галущак з Монтевідео (Уруґвай). Усні привіти зложили: д-р Л. Мишуга від Обеднання і „Свободи", М. Мурашко й Р. Слободян від Українського Народного Союзу, С. Шумейко від Ліґи Української Молоді Північної Америки, І. Матейко від Українського Робітничого Союзу, Е. Піддубчишин від Ліґи Української Католицької Молоді.

Головою зїзду був Д. Фенканин з Пасейку, секретарями П. Ікалович з Ню Йорку і В. Челюк з Торонта.

В комісії-матці працювали: С. Калакука, М. Котлярчик, І. Галущак; у комісії резолюційній: адв. М. Радик, С. Пельц, А. Смит.

Звіти виказували, що за останній рік О. О. Л. побільшилась 10 новими відділами, начисляючи тепер 36 відділів; загального приходу було $2,260.99, з минулого року зісталося в касі $405.05, розходу було $,588.08, в касі остається $77.96.

Делеґат „Просвіти" М. Дудра відвідав упродовж року 76 громад у Злучених Державах і Канаді та виголосив 98 рефератів, збираючи притім фонди на старий край, закладаючи нові відділи О. О. Л. та скріпляючи старі, поширюючи лемківський часопис та літературу, а рівночасно сповнюючи обовязки редактора й адміністратора „Лемківського Дзвона".

До нового уряду ввійшли: В. Левчик, голова; Д. Фенканин, 1-ший заступник голови; В. Челюк, 2-гий заступник голови, Г. Семанчик, рек. секретар; Т. Лавер, заступник рек. секр.; П. Буцій, фін. секретар; М. Баран, заступник фін. секр.; М. Кін, касієр; В. Дичко, заступник касієра; адв. М. Радик, орґанізатор; С. Калакука, І. Борисевич, М. Котлярчик, члени контрольної комісії.

Наради зїзду обертались довкола внутрішнього скріплення орґанізації, її відділів та часопису, та завершення збірки $10,000, як Фонду Оборони Лемківщини. У тих справах зїзд ухвалив низку постанов. Ухвалені зїздом резолюції заявляються за дальшу інтензивну працю в напрямі орґанізування лемківської іміґрації в Америці та матеріяльної помочі старому краєві.

Наступний зїзд має відбутися десь у лемківській околиці в Пенсилвенії.

Підчас зїзду делеґат „Просвіти", М. Дудра, виголосив до делеґатів та гостей цінний реферат про „Значіння лемківського руху в загально українському насвітленні".

З нагоди зїзду відбулися для делеґатів і гостей дві імпрези: в суботу вечором відбулася вистава „Українське весілля на Лемківщині", яку відограли аматори 2-го Відділу О. О. Л. з Елизабет. В неділю вечором, на закінчення зїзду, відбувся бенкет, а потім баль. На бенкеті промовляли: В. Челюк з Канади, пані А. Середа від Червоного Хреста ОДВУ, І. Чорнюк від Чорноморської Січи, М. Мурашко від Укр. Народного Союзу, Е. Піддубчишин від Ліґи Укр. Католицької Молоді, М. Дудра від Т-ва „Просвіта".

На бенкеті переведено збірку на політичних вязнів, яка принесла $23.37.

нувато. Півні піяли у Ясіні.

Відтепер треба було лише Василеві примкнути праве око, всюди бачив чортів. Переходив, було, попри церкву, а з дзвіниці виглядає волохатий чорт. Зайде в коршму, там чорти сливовицю пють. Раз ішов він у Рахів. Бачить: на дорозі перевернувся віз із сіном. Стали господарі його підіймати, а віз на другий бік перевернувся. Що за причина? Прижмурив Василь праве око і бачить, це чорт насміхається з господарів, підкидає возом. Ах, нечиста сило! Кинувся до нього Василь і зчинилась бійка. Господарі закліпали очима, не розуміли, чому нараз став скакати Василь, качатись по землі, стискати чиесь то невидне горло. Тільки сіно у повітрі закрутилось.

Потім встав Василь і рукою за ліве око держиться.

— Виколов мені око проклятий чорт, пазуром!

Господарі сказали, що то гилькою собі виколов око пяний Василь, як качався по сіні, поклали нещасного на віз, повезли до ворожки. Від того часу окалічів Василь і перестали йому привиджуватися чорти. Та і чортів стало менше на світі, а на місці дерев'яного моста вже віддавна стоїть камяний і по ньому двічі на день мчиться поспішний поїзд, переїздять довгі вантажні поїзди, наладовані карпатськими ялицями. Вже довго лежить на зарослім буряном окопищі при дорозі старий Янкель і Бог зна, де закінчили свої дні брати музики.

На двое баба ворожила.

Молоде подружжя йде до ворожки. Воно питається, скільки матиме дітей.

— Читаю велике благословення небес із твоєї руки — каже ворожка. — Будете мати четверо дітей.

— Бійтеся Бога! перелякався муж. — Четверо дітей?

— Не хвилюйтесь — успокоює його з усміхом ворожка. — З вашої руки читаю тільки двоє!

—o—

Обережний.

— Все, коли приходжу до їдальні вашого клюбу, бачу, що ви сидите при фортепіяні, але не граєте.

— Бо я зовсім не вмію грати.

— А чомуж ви сидите в такім випадку при фортепіяні?

— Щоб хто інший там не сів.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АНСОНІЯ, КОНН.

Листопадове Свято.

В неділю, 7 листопаду ц. р., по Службі Божій о. О. Ротко відправив панахиду за полеглих українських борців. О. Ротко при тій нагоді виголосив проповідь, у якій пригадав також про тих українських інвалідів, що ще остaлися в живих і нездібні нині до ніякої праці. Їм польська держава не дає ніякої підмоги. Нашим обовязком є дати їм поміч. Він закликав присутніх, щоб жертвували, що хто може. Збірка в церкві принесла $22.35. Того самого дня був заповіджений на 4 годину в Либерті Гол концерт. Хоч погода була гарна, то проте саля була напів порожня. Публика не дописала, хоч в Ансонії є велике число наших людей.

Концерт розпочався в назначенім часі. Вступне слово виголосив місцевий священик о. О. Ротко. В коротких, але палких словах він розказав, чому ми святкуємо листопадові дні і що вони означають. Він просив, щоб тих героїв, які боролися за українську державу, вшанували повстанням з' місць, що публика радо зробила. Далі бесідник переповів, яка то радість була на українських землях, коли Українська Армія захопила владу і заткнула жовно-блакитний прапор на ратуші Львова. Та хоч українська держава не існувала довго, то ми не повинні тратити надії, а повинні далі боротися з ворогом, доки не здобудемо волі.

Дальше виступив місцевий український церковний хор під проводом Гвоздевича. Хор виконав дуже добре 14 українських пісень, за що публика нагороджувала його рясними оплесками. Сольо відспівала молоденька дівчина Леся Гвоздевич, а пригравала їй на фортепіяні студентка вищої школи Люба Радзіх. Їх точки публика оплескувала без кінця. Деклямацію „Утоптана стежечка на цвинтар", С. Мусійчука, виконала Анастасія Шуран, за що публика теж нагородила її оплесками. Гарно виконав своє баритонове сольо гром. Короташ, як також тенорове сольо в полученні з хоровим співом виконав Іван Радзіх. „Молитву над могилами стрільців" віддеклямувала пані Анна Гвоздевич. Всі вони виконали свої точки бездоганно.

Святочну промову виголосив гром. О. Мерещак. Він у своїй майже одногодинній промові переповів ціле горе, долю і недолю Січових Стрільців, які без зброї й амуниції, в голоді і холоді, проганяли ворогів з рідних земель. Ми в той час в Америці сиділи спокійно та не зазнали ніякого горя. Отож нашим обовязком тепер дати поміч тим, що остались калїками. Бесідник також говорив, що Листопадове Свято українці святкують по цілім світі, і так довго будуть святкувати, як довго живе українська нація. Накінець він закликав, щоб ми боролися так довго, аж доки не виборемо волі свому народові.

О. Ротко подякував зібраним за участь та попросив зложити жертву. Збірка принесла: в салі $74.65, в церкві на панахиді $22.35. Разом $97. Жертвували: Укр. Гром. Клюб $15; по $5: Жіночий Клюб, Укр. Зап. Січ з Дербі; о. Ротко $3; по $2: А. Лесняк, Д. Литвин, Н. Мирон; по $1: О. Мерещак, М. Хомкович, В. Калина, Т. Захаревич, Г. Патинок, Я. Короташ, Й. Ванчак, В. Вавро, Л. Бих, І. Горбачук, В. Гульовський, Д. Ґеряк, С. Шуран, Т. Гірчаковський, М. Кривків, Н. Тута, І. Труш, П. Шуманський, І. Радзіх, І. Нецьо, В. Варіян, Е. Забавська, Р. Гвоздевич, І. Шуран; по 50 ц.: А. Жук, Й. Глива, І. Біньковський, К. Труш, Ю. Бих, А. Чернявська, А. Йордан, А. Обуханич, А. Ґлюз, М. Горбовий; дрібними $4.60. Із вступу $6.65, з фонду 37 ц. Разом $97. Гроші вислано через Обеднання на інвалідів.

Іван Шуран.

РОМ, Н. Й.

Листопадове Свято.

День 14. листопаду став памятним для ромської громади. В той день ромська громада вшанувала гідно роковини славних Листопадових Днів з 1918 р. По Службі Божій о. В. Кошіль відправив в місцевій українській православній церкві панахиду по українських поляглих вояках. У часі панахиди співав український хор „Сурма" під управою дир. М. Запухляка. Жалібна похоронна музика М. Вербицького настроювала жалісно присутніх і нагадувала їм тих, що вмерли за український нарід. Високо патріотична проповідь о. Кошіля в часі панахиди скріпила цей поважний настрій. Вона малювала заслуги тих відомих і невідомих українських воїнів, які віддали своє життя за нас і за яких отсе громада засилала свою молитву до Всевишнього.

О. Кошіль згадав також про українських інвалідів, які залишені на ласку українського народу. Наїзники українських земель відмовляють їм усякої помочи. Хтож їм поможе, хто заопікується ними, як не свій нарід, за котрого вони боролись і своє здоровля втратили?

Після проповіди переведено на українських інвалідів збірку, що принисла $15. Гроші переслано через Обеднання.

Вечором того дня відбулася в Українському Народньому Домі концертова програма. Саля була виповнена на час; добірна програма була виконана по мистецьки. Як хор так і діти місцевої рідної школи вивязалися дуже добре зо своїх точок. Ставлені на сцені образи робили миле враження.

Святочну промову виголосив о. В. Кошіль. Промова була щира й патріотична. Вона пригадала присутнім про роки 1918—20, про їх світлі моменти і про помилки. Пригадала теж те, що нам треба бути готовими до назріваючих подій, до нового зриву. Святочну промову по англійськи виголосив гром. Михайло Пухір, що є визначним громадянином Ютики й околиці. Кінцеве слово сказав гром. Ґац. Він висказав в імені комітету подяку всім учасникам програми, а також тим, що прибули на це свято.

Святочний Комітет.

Жидівські заробітки.

— „Мій Моріц заробляє тепер по 5,000 долярів місячно".

— „То я тобі, Шльомо, ґратулюю. А що Моріц робить?"

— „Сидить у кримінали. Але тсму, що здефраудував 30,000 долярів, а дістав за те 6 місяців, то виходить, що він заробляє по 6,000 долярів місячно".

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

—o—

НЕ ТІЛЬКИ В НАС Є НЕКУЛЬТУРНІ ЛЮДИ.

Як кому здавалося, що це тільки наша публика на виставах або концертах, підчас гри або музичної співацької продукції, розмовляє, той міг переконатися, що таке обвинувачення українців несправедливе: ось доносять з Питсбурґа, Па., що відома американська акторка Гелен Гейз виступила з публичною критикою супроти своїх слухачів, закидаючи їм, що вони не вміють поводитися в театрі.

Вона каже: „Театральні слухачі забули, як відкликатися (на вистави). Вони не оплескують, як колись. Вони не сміються. Вони балакають".

Отже якщо це можна назвати потіхою, то потішмося: не тільки в нас є люди, що не знають, як поводитися в театрі.

ЧОГО ЇМ БРАКУЄ?

Коли й у нас і в американців є люди, що не вміють поводитися пристойно в театрі, то між нами й американцями є замітна ріжниця: наші актори проти кепської поведінки публики не протестують, а Гелен Гейз протестує, розбирає справу й шукає на це лихо заради.

Вона питається: „Чи ви собі представляєте, як почувається актор, коли він подивиться на другий або третій ряд і бачить, як люди сидять охлялі на своїх сидженнях?"

Звісно, вона сподівається на цей запит заперечення. Отже ті люди, що в театрі дрімають, або сидять, як неживі, чи передають сплетні, це люди без уяви, які не можуть собі уявити почувань актора чи музики і які не можуть зрозуміти, що, шкодячи акторам, шкодять собі.

ПІСЛАТИ В ШКОЛУ.

„Щож робити з такими людьми?" — питається далі Гелен Гейз.

„Ну", відповідає вона, „може хтось дасть гроші на оснування в якомусь університеті катедри, щоб навчити людей, як поводитися в театрі..."

Не знати, чи на серіо вона це пропонує, чи на жарт. Чи нема людей, що й до університету ходили й може неодин відчит про театр і драму чули, а всетаки в театрі не знають поводитися? Публика на одному недавньому українському концерті могла бачити, як підчас промови бесідника добувала собі місця з гримотом жінка одного музики, котрий теж мусів нераз нарікати перед нею на галас публики.

Гелен Гейз певно це знає, а коли вона всетаки говорить про університетську катедру поведення в театрі, то чи не згадує вона школи на те, щоб нею наклонити зле виховану публику до пристойного поведення?

А може вона просто хоче на цих людях пімститись і, чи поможе це, чи не поможе, хоче їх за кару післати до університету? Як ці люди, що піймавши вовка, радили, яку йому смерть завдати, а рішили: „Пощо його вбивати? Давайте, оженім його!"

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Для Костарівців на Лемківщині.

В суботу, дня 2. жовтня, односельчани села Костарівці, повіт Сянік, влаштували в Ню Йорку спільну забаву, так званий „кермаш". Гостину відкрив голова п. К. Верескля, заявляючи гостям, що отсе справляється перший раз в Америці ось така гостина. Потім попросив секретаря В. Дичка сказати дещо про ціль цеї забави. Гром. Дичко згадав короткими словами наші крайові звичаї та заявив, що ціллю цеї забави є будова Українського Народнього Дому в Костарівцях, у якім має містись Кружок Рідної Школи, Дитячий Садок і Український Драматичний Кружок. Потім попросив гостей зложити добровільну жертву. Гості відозвалися щиро й щедро й зложили $175.

Жертвували: К. Верескля $25; по $10: А. Філь, В. Дичко, Д. Курник, І. Кавалко, Т. Гнат; по $5: Л. Кирал, В. Бучак, О. Дичко, К. Філь, М. Дичко, М. Ґарко, Е. Кикта, Н. Данилик, І. Е. Загата, А. Кулявий, П. Соболевський; по $3: І. Берлинський, Й. Малищак; по $2: І. Малищак, М. Петровський, пан Н. Бавман, стар., пан Н. Бавман, мол., пані С. Верискля, А. Ващишин, Й. Кавалко, М. Патроник, К. Слотюк, Й. Коцан, П. Семенко; по $1: А. Дубас, І. Сапожник, П. Ґарко, Д. Павлик, І. Феринчак, пані: І. Феринчак, Д. Павлик, К. Слотюк, А. Киралівська. А далі: І. Колодій, В. Ґлют, Е. Гупало, Н. Крілиня, Л. Фединяк, Ф. Найдан, Товариш, Н. Н.

Чистий дохід з „кермашу" виносить $15. — Разом $190.

Пані Р. Курник, замужна Валіс, офірувала подушку, а пані В. Дичко чоколядовий торт, що принесло по $10, разом $20. Ці гроші вислано окремо для дітей, на піддержку Дитячого Садку. Щиру подяку складаємо всім гостям і тим, що не жалували труду і праці, що варили і пекли та зготовили смачну перекуску. Як теж дякуємо всім тим, що обслугували гостей. Гроші в сумі $190 вислано в призначене місце через Обєднання.

ЗА КОМІТЕТ:
К. Верескля, голова;
Д. Курник, касієр;
В. Дичко, секр.

Просимо всіх наших родимців, що живуть в околицях, поперти це діло і помогти нашим рідним у будові Укр. Народнього Дому в Костарівцях.

Всіх інтересованих просимо відноситись листовно на таку адресу:

W. Dyczko,
3504 — 108 St., Corona, L. I., N. Y.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Вилиемставн, Н. Дж. — До збірки на інвалідів додати: Іван Витязь $1.

Дописувач. — Буває, що в однім дні принесе почта яких сім дописів про самі Листопадові Свята. І стількиж дописів, що підходять під рубрику „Як ми помагаємо Рідному Краєві". Отже ми моглиб тепер видавати число за числом ґазети, повні тільки одного матеріялу. А чи можливо так зробити? І чи це булоб добре? І чи Вам приємно булоб читати день за днем самі дописи про Листопадові Свята, які, як самі бачите, одні до одних дуже подібні? Тому навіть і дописи треба, наскільки можливо, перемішувати з іншим матеріялом, щоби була якась ріжноманітність. Запевняємо Вас, що в нас у редакції ніщо не задержується. Сьогодні прийшло, сьогодні й відійшло до друкарні. І там воно жде на свою чергу. Як у редакції так і в друкарні бажалиб, щоб цей матеріял був якнайскорше в ґазеті. Але так є, що в таких часах як тепер, треба ждати нераз і місяць, заки він появиться друком.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільних Козаків, від. 316, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в четвер, 9-го грудня, точно в годині 8-мій вечером. Обовязком кождого члена є бути на річних зборах. Просимо прийти на час бо є багато справ до вирішення. Котрий член не буде на зборах, щоб опісля не нарікав. На цих зборах буде вибір нового уряду на 1938 рік. Довгуючі члени хай вирівнають свою залеглість, бо контрольна комісія забере книжки до обрахунку. — В. Ґурянський, секр.

КЕМБЕЛ, О. Тов. Сокіл, від. 218, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що річні збори відбудуться в неділю, дня 12-го грудня в У. Н. Домі 165 Ґордон Евеню, в годині 2-гій пополудні. На зборах буде справоздання уряду і контрольної комісії, як також буде вибір уряду на 1938 рік. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги. Неприявний член, або урядник буде караний після ухвали. — Мих. Стахура, предс.; Ст. Стахура, кас.; Мих. Ткачишин, секретар.

ЙОНҐСТАВН, О. Бр. св. І. Хрестителя, від. 230, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що річні збори відбудуться в неділю 12-го грудня в годині [illegible]-гій попол., в гали під ч. 525 Вест Раен Евеню. Буде справоздання уряду і справоздання контрольної комісії за минулий рік. Напоминнаємо всіх членів, котрі довгують, щоб прийшли і вирівнали свої вкладки. Буде вибір нового уряду на рік 1938. Неприявний член підлягає карі 1 дол, а урядник 2 дол. — Т. Періґ, предс.; Ст. Ворапбит, кас.; І. Гармич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Івана Франка, від. 334, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 12-тій в полудне в У. Н. Домі на другім поверсі. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої довги перед новим роком. Просимо членів не забути, що тепер є кампанія за приєднування нових членів до У. Н. Союзу, отож кождий член повинен придбати хоч одного нового члена і привести на ці збори. — Н. Задерецький, предс.; Стефа Морозович, секр. і кас.; Іван Жук, секр рек.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє всіх своїх членів і членниць, місцевих і позамісцевих що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 3:30 пополудні. Обовязком є всіх членів і членниць прийти і взяти участь в нарадах, як також о виборі нового уряду на 1938 рік. Нових членів будемо принимати без вступного. Неприявний член підлягає карі після статуту. Просимо довгуючих, щоби вирівнали свої залеглости, щоби не переносити довгу на слідуючий рік. — Гр. Ґеба, фін. секр.

СТ. ЛУІС, МО. Жіноче Тов. Любов, від. 373, повідомляє своїх членниць, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня в годині 2:30 пополудні в У. Н. Домі, 1523 Гікори вул.. Уряд просить прийти на означений час. Приведіть зо собою нових членниць до нашого Товариства і до У. Н. Союзу, а тим самим збільшимо наш відділ. На зборах буде справоздання уряду і контролі та вибір уряду на 1938 рік. Членниця, неприявна на зборах, заплатить кару 50 ц., а урядниця 1 дол. — В. Лоґуш, предс.; П. Щупляк, кас.; А. Громоцка, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра й Павла, від. 102, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 12-го грудня, зараз по Службі Божій в гали церковній. Кожний член повинен явитися і вирівнати свої вкладки за цей рік, щоби довгу не переносити на другий рік. Кожний член повинен це зрозуміти і прийти на означений час. бо будуть і інші важні справи до вирішення. — Ю. Гірняк, предс.; Д. Дарош, кас.; М. Бусько, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє всіх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 1-шій попол., під ч. 12172 Джоз. Кампан. Кождий член має прийти обовязково, бо буде вибір нового уряду на 1938 р. та інші важні справи до полагодження. Приведіт на збори знайомих, щоби вписались до У. Н. Союзу, а передівсім, щоби кождий член вписав хотяй, свої власні діти, як різдвянний дар для Союзу і своєї дитини. Просимо тих членів, що вічно люблять перетягати довги на другий рік, щоби вирівнали ще в тім році, а буде менше роботи для нового уряду. Члени, котрі довгують більше як один місяць і не вирівнають довгу в грудни, будуть суспендовані. — Іван Підперигора, предс.; Павло Галишин, кас.; Стефан Хомяк, секретар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Василія, від. 338, повідомляє всіх членів, що річні збори відбудуться в суботу, 11-го грудня, в годині 6-тій вечером, в домі Укр. Громади під ч. 3322 Н. Лавренц вул. На ці річні збори кличемо всіх членів, щоб прийшли на час, бо маємо важні справи до вирішення. Контрольна комісія здасть справоздання за минулих 6 місяців, буде вибір уряду на 1938 рік. Справоздання уряду за микулий рік і інші важні справи до вирішення. Просимо усіх тих членів, що позичили гроші на свої грамоти, що на цих зборах заплатили проценти, бо уряд отримав позичкові карточки від процентів з головної канцелярії У. Н. Союзу. Також пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнали своїх залеглі вкладки на цих зборах, щоб не переносити довгів на наступний рік. Також просимо, хто хотівби вписатися зо старших, або вписати свої діти до У. Н. Союзу, хай впише на цих зборах. Будемо принимати нових членів без вступного. Просимо всіх членів явитися на означений час, щоби не чекати до нізної ночі. — Іван Сорока, мак., предс.; Іван Сорока, мих., кас.; Олекса Діорка, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. Василія Великого, від. 364 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів як також всіх членів з відділу 341, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Справа дуже важна, тому вимагає приявности всіх членів, буде вибір статутової комісії і назначення дня річних зборів. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, як також за діти, щоб можна замкнути рахункові книжки і не перетягати довгу на слідуючий рік. Також будемо принимати нових членів до Бр. і Союзу без вступного, тож користайте з нагоди, а щоб закінчення цього року було памятним, то кожний член повинен вписувати свої діти до У. Н. Союзу, де покажемо доказом початок 25-літнього ювилею нашого братства. — А. Барбер, предс.; Ст. Кравчук, кас.; І. Сподар, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих що річні збори відбудуться в неділю 12-го грудня, в годині 1-шій пополудні в У. Н. Домі. Просимо всіх членів прийти на ті збори на означений час, бо буде справоздання уряду і контрольної комісії з приходів і розходів за рік 1937. Також буде вибір нового уряду на 1938 рік. Пригадуємо всім довгуючим членам, щоб прийшли на збори й вирівнали свої залеглости, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Хто з членів має знайомих, котрі хотілиб вступити до У. Н. Союзу, радо їх приймемо — С. Свиредюк, предс.; І. Лаврук, кас.; О. Гадз, секретар.

ШІКАГО, ІЛЛ. Річні збори Тов. св. Петра й Павла, від 220, відбудуться в суботу, 11-го грудня, в годині 7:30 вечером. Буде фінансовий звіт за 1937 рік вибір урядників на слідуючий рік і інші справи. Просимо членів не посилати дітей платити місячне, а приходіть самі бодай раз за цілий рік. — В. Саган, предс.; Гр. Гаврилюк, кас.; П. Жовнірчак, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. Бр. св. Володимира, від. 98, заповідає своїм членам, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 2-гій пополудні в домі парохіяльнім, Вест Централ вул. Просимо всіх членів прийти на річні збори і привести нових кандидатів до нашої організації. На зборах будуть здавати справоздання з другого півроку з приходів і розходів. Просимо тих членів, котрі довгують, щоб вирівнали свої належитости. Буде вибір нового уряду. — Н. Максимчук, предс.; І. Земба, кас.; І. Чорний, ск.

ДІТРОЙ. МІШ. Тов. Запорозька Січ, від 75, повідомляє своїх членів, місцевих і позамісцевих, що річні збори відбудуться в неділю 12-го грудня, в годині 1-шій пополудні, в гали під ч. 3464 Сікат вул. Просимо членів прийти на ці збори бо буде справоздання урядників і контрольної комісії і вибір уряду на 1938 рік. Таксамо напоминаємо довгуючих членів, щоби прийшли і заплатили свої залеглі довги, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Просимо членів, щоби не лишались позаду від інших відділів, а старались приєднати нових членів, як до Товариства так і до У. Н. Союзу. Також просимо тих членів, що ще не зложили жертви на будову У. Н. Дому, щоби старались зложити свою жертву. — Ст. Михайлюк, пр.; І. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ШІКАГО, ІЛЛ. Сестр. св. Рож. Пресв. Богородиці, від. 216, повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, точно в годині 2-гій пополудні. Обовязком є кождої членниці прийти, бо крім важних справ, буде вибір нового уряду на рік 1938. Членниця, котра не буде приявна на зборах заплатить 1 дол. кари. — А. Синицка, секр.

МЕККІС РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 1-шій попол., в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на означений час, бо є важні спарви до полагодження. Контрольна комісія здасть справоздання і буде вибір уряду на 1938 рік. Просимо довгуючих членів, щоби сплачували по можности свій довг. — Ю. Возничак, предс.; П. Паньчак, кас.; В. Рудавський, секр.

ІСТ СТ ЛУІС, ІЛЛ. Тов. Запорозька Січ, від. 284 повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 11-го грудня, точно в годині 7-мій ввечір, в гали У. Н. Дому, 1020 Н. 9-та вулиця. Старі урядники будуть здавати звіт з їх діяльности, буде вибір нових урядників на рік 1938. Просимо, щоби всі члени вирівнали свої залеглі вкладки, щоби нові урядники не мали труду. Будемо принимати нових членів без вступного, тільки прийдіть на ці збори, а уряд і члени згаданого товариства вас радо приймут. — Д. Іващук, предс.; Мих. Магац, мол., кас.; І. Тимкович, секретар.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що річні збори відбудуться в неділю, 12-го грудня, в годині 2-гій попол., в Ліберти гали. На зборах буде вибір нового уряду на 1938 рік, тому кождий член має прийти на збори, щоби було з кого вибрати новий уряд. — І. Шеґера предс.; Д. Фидин, кас.; Н. Лісний, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ. (28)

Розглянувши як слід околицю і не знайшовши нічого небезпечного, Джейн закликала на інших членів товариства, щоб вони також сходили вниз. Але коли прийшлось спускатися вниз, то важко було вибрати першу „жертву". Бравн мусів бути вгорі, щоб на поясі опускати інших додолу. Остаточно згодилася бути першою гарненька покоївка Анета.

Вона обвязалася поясом і хоч її серце зо страху тремтіло, то проте вона досить відважно опустилася вниз. Далі прийшла черга на княгиню. Княгиня пищала зо страху і погрожувала, що зімліє. Але її криком навіть князь мало переймався. Злізайте, пані, і нічого не бійтесь", приговорював Бравн. Він хотів собі з неї пожартувати, але стримався.

Бачучи, що ніхто з нею не симпатизує, вона кинулася на свого чоловіка з докорами: „Ах, ти за мене не дбаєш. Ти навіть хочеш, щоб я згинула, бо ти тоді дістанеш гроші на основі мого заповіту. Коли так, то я зміню свій заповіт і тебе цілком відітну від свого маєтку". Після цього вибуху вона подалася на поясі вниз.

Її голос стихав уміру того, як її опускали додолу. Але хоч її голос небавом цілком стих, Сборов задумався. Слова жінки, що відітне його від спадку, його дуже затревожили. Вона досі ніколи цього не висказувала так отверто. На його обличчя найшла глибока задума, а його брови стягнулись і прибрали грізний вигляд.